

Kokous: Geenitekniikan lautakunnan kokous 1/2007

Aika: 30.1.2007 klo 9.30. – 11.40

Paikka: Kirkkokatu 14, saunatilat

Läsnä: Matti Sarvas, GTLK, KTL, pj.
Jari Niemelä, GTLK, HY, vpj.
Risto Aurola, GTLK, STM, jäsen
Jyrki Pitkäjärvi, GTLK, YM, jäsen
Veikko Launis, GTLK, TY, varajäsen
Jussi Tammisola, GTLK, MMM, jäsen
Krista Sauvonsaari, STM, TRO, asiantuntija
Irma Salovuori, GTLK, pääsihteeri
Hannele Leiwo, GTLK, osastosihteeri

1. Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden sekä jäävittömyyden toteaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi sen päätösvaltaiseksi sekä osanottajat jäävittömiksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja korjattiin kokouksessa esitetyin muutoksin, jonka jälkeen se hyväksyttiin.

3. Esiteltävät asiat

3.1 Geenitekniikan lautakunta totesi lausunnossaan **20/F/06** sosiaali- ja terveysministeriön asetusluonnoksesta geenitekniikkalain mukaisesta tarkastusmenettelystä, että ehdotettu kirjallinen tarkastusmenettely olisi valvonnan tehokkuuden ja tarkoituksenmukaisuuden kannalta hyödyllinen uusi menettely. Sen säädösperustaan näyttää kuitenkin liittyvän juridisia tulkintaongelmia suhteessa hallintolain (434/2003) 39 §:ään. Lautakunta toivoo, että sosiaali- ja terveysministeriö pystyisi säätämään menettelystä tavalla, joka parhaiten palvelisi geenitekniikkalain mukaista valvontaa.

Lisäksi lautakunta totesi, että sihteeristö on ollut mukana asetusten valmistelussa. Lautakunnassa olevilla ministeriöiden edustajilla on ollut mahdollisuus antaa yksityiskohtaisempia huomioita asetusluonnoksista ministeriöiden omilla lausunnoissa.

3.2 Geenitekniikan lautakunta totesi lausunnossaan **21/F/06** valtioneuvoston asetusluonnoksesta geenitekniikkalain mukaisten suoritteiden maksullisuudesta, että se pitää ehdotettuja muutoksia hyväksyttävänä. Jos valmisteilla olevassa STM:n asetuksessa geenitekniikkalain mukaisesta tarkastusmenettelystä tullaan säätämään kirjallisesta tarkastusmenettelystä, lautakunta pitää sille esitettyä kiinteää maksua suuruudeltaan sopivana.

Lisäksi lautakunta totesi, että sihteeristö on ollut mukana asetusten valmistelussa. Lautakunnassa olevilla ministeriöiden edustajilla on ollut mahdollisuus antaa yksityiskohtaisempia huomioita asetusluonnoksista ministeriöiden omilla lausunnoissa.

3.3 Geenitekniikan lautakunta päätti jättää geenitekniikkalain mukaiset maksut perimättä ilmoituksista **44/M/05**, **21/M/06** ja **38/M/06**. Ilmoituksesta **37/M/06** maksu peritään ainoastaan tilojen käyttöönottoa koskevan ilmoituksen osalta (340 euroa), ilmoituksesta **10/M/06** maksu peritään kokonaisuudessaan.

Jatkossa toiminnanharjoittajia pyydetään liittämään maksuvapautushakemukseensa lyhyt yhteenvedo

hankkeen budjetista sen perusteeksi, että maksu muuntogeenisten organismien tutkimustoiminnan tai käytön vähäisyyden takia tai muusta syystä olisi kohtuuton.

3.4 Hyväksyttiin stilistisin muutoksin geenitekniiikan lautakunnan valvontajaoston laatima GMO-kenttäkokeiden varosuunnitelma ilikvalta- ja onnettomuustapauksissa.

3.5 Hyväksyttiin geenitekniiikan lautakunnan toimintasuunnitelma vuodelle 2007.

3.6 Geenitekniiikan lautakunta kävi keskustelua erillisten mielipidelausumien liittämistä pöytäkirjaan. Erillinen mielipidelausuma on kyseessä silloin, kun joku jäsenistä puoltaa lautakunnan päätösehdotusta, mutta tahtoo esittää päätökseen esittelymuistiosta poikkeavat perustelut. Sihteeristön tekemän selvitystyön perusteella todettiin, että käytännön menettelytavaksi ei ole täsmällistä juridista ohjetta. Päätettiin, että lyhyt mielipidelausuma voidaan joissakin erityistapauksissa liittää pöytäkirjaan. Kokousvalmistelujen tehostamiseksi ja päätösten kirjaamisen täsmentämiseksi kokouskutsujen asialistan sisältöä ja muotoa kehitetään siten, että erillisiä lausumia ei kuitenkaan pääsääntöisesti tarvittaisi.

3.7 Jyrki Pitkäjärven 4.12.2006 toimittama lausuma, joka liittyy edellisen kokouksen pöytäkirjan kohtaan 3.3 on liitteenä. **(Liite 1)**

4. Tiedotettavat asiat

4.1 Merkittiin tiedoksi saapuneet suljetun käytön ilmoitukset aikavälillä 21.11.2006 – 23.1.2007.

4.2 Merkittiin tiedoksi GTLK:n toimintaan liittyviä tärkeitä päiviä.

4.3 Merkittiin tiedoksi seuraavat kokoukset:

4.3.1 “Workshop on Post Market Environmental Monitoring of Genetically Modified Plants: Harmonization and Standardization – a Practical Approach”, Berlin-Dahlem, 26.-27.4.2007. Kokoukseen osallistuvat puheenjohtaja ja pääsihteeri.

4.3.2 ”4th meeting of European Advisory Bioethics Committees in the non-human domain”, Ålesund, Norja, 31.5.-1.6.2007. Kokoukseen osallistuu Helena Siipi.

5. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

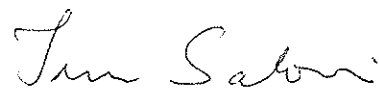
6. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraavan kokous pidetään 15.3.2007 klo 9.30.

7. Kokouksen päättäminen

8. Kokous päättyi klo 11.40.

Matti Sarvas
Puheenjohtaja

Irma Salovuori
Pääsihteeri

saap. 4.12.2006

LIITE 1

Geenitekniikan lautakunnan kokous 28.11.2006

Asiakohta 3.3 Geenitekniikan lautakunnan lausunto EFSAlle soijaa 40-3-2 koskevasta hakemuksesta EFSA-GMO-NL-2005-24

Lausuma liitettäväksi kokouksen pöytäkirjaan:

Suomen ympäristökeskus (SYKE) antoi asiaa koskevan lausunnon (SYKE-2006-P-93-P5), joka pääasiallisesti käsitteli GM-tuotteiden hyväksymisen edellytyksenä olevan seurantasuunnitelman sisältöä EU-lainsäädännön mukaisesti. GTLK:n asiaa koskevan päätösehdotuksen mukaan yksikään lausunnossa esitetty asiakohta ei antanut aihetta esittää lisäkysymyksiä Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaiselle (EFSA) eikä lautakunta niitä myöskään huomionnut päätöksessään. Haluan liittää tämän lausuman pöytäkirjaan, koska käsitykseni mukaan GM-tuotteiden seurantasuunnitelmilta tulisi järjestelmällisesti edellyttää säännösten mukaista tasoa. Tällä varmistetaan johdonmukainen linja EU:n päätöksenteossa. Kokouksessa esitin seuraavat SYKEN asiantuntijan esille tuomat seikat:

"Sekä direktiivin 2001/18/EY liite VII ja sen ohjeistus 2002/811 että EFSAn asiaa koskevat ohjeet kehottavat ottamaan huomioon myös mahdolliset välilliset ja pitkäaikaiset ympäristövaikutukset. Myös sekä direktiivin 2001/18/EY että EFSAn riskinarviointiohjeissa edellytetään, että ympäristöriskien arvioinnissa otetaan huomioon tuotteen käyttötapa, käytön laajuus ja vastaanottava ympäristö sekä mahdolliset muuttuneet maatalouskäytännöt. Tämän perusteella on vaikea ymmärtää, mik-seivät muuttuneen torjunta-aineen käytön ympäristövaikutukset kuulu GMO-viranomaisten toimialaan. Kaikki torjunta-ainevaikutukset eivät ainakaan tällä hetkellä tule käsitellyksi torjunta-ainedirektiivin alla. Esimerkiksi torjunta-aineen ennakkohyväksynnässä ei SYKEN mukaan tarkastella vaikutuksia symbionttiseen typensidontaan (relevantti tässä tapauksessa), joten siinä tapahtuvat muutokset ja niiden välilliset vaikutukset jäävät arvioimatta. Torjunta-aineen ympäristövaikutusten jälkiseuranta puuttuu myös, jonka SYKE on toistuvasti tuonut lausunnoissaan esiin.

Mitä tulee siihen, että SYKE nojaa lausunnoissaan vain direktiivin 2001/18/EY alaisen seurantatyöryhmän työhön, on syytä muistaa, että EFSAn GMO-paneeli on suosittanut torjunta-ainekestävän maissin 1507 viljelyä koskevassa lausunnossaan, että yleisessä seurannassa seurattaisiin rikkakasvien määrää ja rikkakasvipopulaatioiden monimuotoisuutta. Tämä suositus on myös aiemmin tullut SYKEN lausunnoissa esille. Edellä mainitun seurantatyöryhmän osalta voi todeta, että työryhmä perustaa työnsä direktiiviin 2001/18/EY, sen liitteeseen VII ja ohjeistukseen 2002/811."

Haluan vielä lisätä, että on tarpeen selventää, minkä direktiivin alle torjunta-ainevaikutukset kuuluvat, mutta jo useita vuosia on vallinnut tilanne, että torjunta-ainekestävien GM-kasvien käytön yhteydessä ilmenevien tiettyjen ympäristövaikutusten tarkastelu ei näyttäisi kuuluvan sen paremmin torjunta-aine- kuin geenitekniikkadirektiivinkään alle. Tällaisen harmaan alueen jatkuva olemassaolo ei liene tarkoituksenmukaista.

Jyrki Pitkälä
Ylitarkastaja
GTLK:n jäsen